

TISZAVIDÉK

VEGYES TARTALMU HETILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Csongrád, Károlyi-köz 3. sz. hová a lap szellemi részét illető közlemények intézendők.

KIADÓHIVATAL:

Csongrád, Károlyi-köz 3. sz. hová az előfizetések, hirdetések és nyilttéri közlemények jutányos árákér vesz fel a kiadóhivatal.

Felelős szerkesztő: **id. SZILBER JÁNOS.**
Társszerkesztő: **RÁSONYI PAPP MIKLÓS.**

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre 8 korona. Fél évre 4 korona. Negyed évre 2 korona. Egyes szám ára 16 fillér.

Megjelen minden vasárnap reggel.

Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket jutányos árákér vesz fel a kiadóhivatal.

Nemzetköziség.

Ha mérleget vetünk a XIX. század örökről és ha latba vetjük fényét és árnyait, áldásait és átkait, ugy mindenestre az a serpenyő fog lejjebb billenni, mely a bal végzet gyümölcseit tartalmazza. Tagadhatatlan, hogy rohamosan fejlődött e század folyamán az emberiség művészete, tudománya, de e rohamos fejlődéssel együtt járt az erkölcsiség, a lélek belső világának szintoly rohamos hanyatlása.

Évszázadok előítéletei hirtelen halomra dőltek, de estükben magukkal rántották azon korlátokat is, melyek közé a vallás és társadalom szorította eddig az emberiséget.

A eddig soha még nem élvezett szabadságtól megittasult az emberiség és mámorában minden elérhetőnél többet követelt, immár azon láthatatlan kötelek szétépítéséhez fogott, melyeknek terhét mindeztideig még nem érezte lassan-lassan az emberiség együttműködésének leghatalmasabb biztosítékait is sokalanni kezdte a családot és a hazát.

A családi kötelék elleni lázadás okletán példája a nőkérdés feszegetése. Hatalmas forradalmi tendencia nyilvánul meg benne, czélja a család eddigi fejének, a férfinak, detronizálása.

De még hatalmasabb bizonyíték a legujabb kor lelki világának súlydéséről a haza fogalma elleni egyre erősödő lázadás.

Erőszakos e mozgalom és természetellenes és épen azért kell, hogy erőszakos és természetellenes okai is legyenek.

Sok fojtott keserűségnek, kegyetlen igazságtalanságnak kellett összegyülemelni, míg az emberi társadalom egy jelentékeny részéből kiöhlte az anyaföld, a szülőhaza iránti szeretet. Micsoda irtóztatós cseplositív erő kell ahhoz, hogy a haza fogalmát megsemmisítse, üres jelszová tegye és a nemzetköziség fogalmával cserélje fel.

Oh, nem az a félrevezetett, vakon előre rohanó tömeg a bünös, hanem azok, akik jogtalanságot jogtalanságra halmozva szinte belekergették a legelső társadalmi rendet a nemzetközies táborába. Olyan e baj, mint a mérges fekély, kisem törődött vele, míg apró fájdalmat okozó volt, most pedig már alig-alig van remény, hogy a megtámadott szervezet még valaha erőre kap.

Ma már alap igazsággá vált a jelszó: „az a haza, mely nem ad kegyeret és jogokat, nekem nem hazám“.

Vitkozni ma már erről meddő fáradság lenne, itt csak egy módja

van a gyógyításnak, megszüntetni a baj okait. Erős és gyors intézkedésekkel kell utját szegni a tovább terjeszkedésnek, még pedig kétféle módon, a társadalmi jogok kiterjesztésével egyrészt gazdasági viszonyaink javításával másrészt.

E két tényező okozója a nemzetköziség terjedésének. Gyökereiben kell orvokolni a bajt, mert a struczmadár szerepe kényelmes ugyan, de szomorú következményei nem maradhatnak hátra.

— **A közigazgatás egyszerűsítése.** A m. kir. belügyminiszter újabb rendeletet intézett a törvényhatóságokhoz a közigazgatás-egyszerűsítése tárgyában, ezuttal a jogorvoslatok (felebbezés, felfolyamodás) egyszerűsítéséről intézkedtek. Az első felfolyamodású fórumnak tudvalevőleg vissza kell utasítania bármi okból is a felebbezési kérvényeket; ha azonban ezt megtenni elmulasztják, ugy a másodfoku hatóságnak kell ezt megtennie. Ha pedig az első felfolyamodású hatóság valamely jogorvoslati kérvényt visszautasít hivatalból, ugy a miniszteri rendelet értelmében ez ellen felebbezéssel élhet a fél a másodfoku bírósághoz s ha ez mondta volna ki a visszautasítást, ugy a felebbezésnek helye van a harmadfoku hatósághoz is. Sem jogi, sem gyakorlati szempontból nincs sok értelme e rendelkezésnek.

A TISZAVIDÉK EREDETI TÁRCZAJA.

Csak egy találkozás.

Csak egy találkozás . . .
Többhöz már nincs remény . . .
Ezzel véget is ért,
A legszbb költemény! . . .
Csak egyszer láttalak.
Hallottam bangodat;
S elvesztém nyugalمام
És boldogságomat . . .

De balga szivem,
Mert folytatásra vár;
Ennyi boldogsághoz,
Nem lehet jussa már! . . .
Csak egy találkozás . . .
Többhöz már nincs remény . . .
Ezzel véget is ért,
A legszbb költemény! . . .

Pető Kázmér.

Lujza.

Lujzika virágáros lány volt, egyszerű, szöke szemü kis árvalány. Amint elhaltak szülei, a kik fent valahol a tótvidéken terjesztették a magyar kulturát, a barnafürtü gyerekre rá neheztek a gondok. Irgalmas

nővérek közé jutott, a honnan tizenhárom esztendő korában a rokonok vették magukhoz. Ezekől elkerült azután idegen emberek közé. Hadd folytassa az apja mesterségét, legyen tanítónő, mondták a rokonok és Lujza bekerült előkelő családokhoz, ahova bejáratosok voltak ifju urak, a kik vele nem tudtak egyetérteni és ezért erről a pályáról is le kellett mondania.

Uj pályát választott magának. Ujat, a melynek egyenes utja van. Becsületos kívánt maradni. Önálló foglalkozást kellett keresnie és így lett a barna haju kis leányból, a ki időközben gyönyörű hajadnoná fejlődött, virágáros leány.

Othton, szerény kis lakásán egy szorgalmas gyári munkás és egy lakatos is meghúzódott. A legény szép szál ember volt, a ki került mindenféle tivornyát. Ha szabadideje akadt, irt távol élő anyjának hosszú leveleket, vagy dolgozott valami géprészen, a mitől nagyon sokat remélt.

Ez a legény megszerette a kis Lujzát. Megszerette őt azzal a becsületos szerelemmel, a mi csak a tisztességes emberek tulajdona. A szorgalmas munkás ember kiérezte a természetes emberek élő ösztönével, hogy Lujza hozzá való, hogy mindkettő eszményért küzd és nem önzésért. Lujza a becsületért és függetlenségéért, ő a jövőjeért és öreg, beteges anyjájért.

Lujzát az élet sok megpróbáltatáson vitte keresztül, a mi azután tapasztalttá és okossá is tette. Jól tudta, hogy az életben nemcsak érzelmek, hanem egyebek is számítanak és a ki boldogulni akar ezen a sártekén, annak nemcsak indulatokkal, hanem főként tényekkel kell számolnia.

Mikor estéknint belépett a kávéházba, nemcsak kötelező, hanem igazán barátságos és szives mosolylyal is viszonzta a bókákat, a tüzes, szerelmes szavakat és a szenvedélyes sóhajokat. De visszonzásul beírte egyedül a molylyal és csak ezzel. Még csak csalogató ígérte sem tett. A leány tisztasága a nagyváros beteges idegzetü ifjúságára hatással volt és senki egyetlen tiszteletlen szót sem mert mondani. A virágáros leány rézkrajczárjai pedig szaporán gyűltek halommá.

A derék szorgalmas legény szerelmét nem tudta Lujza visszautasítani. Érezte, hogy nem egymáshoz valók. Érezte, hogy míg őt nevelése és a családi kötelék az értelmi osztályhoz vonzották, addig itt a jövőről is kell gondoskodnia és melyik diplomás ember venné őt feleségül?

Lujzának semmi sem fájt jobban, mint a tetetett mosoly és erőltetett ölekezés, a mivel a jóra való lakatoslegényt megajándékozni kellett. Ha együtt voltak sohasem beszéltek a szerelmesek nyelvén, a jövődö-

Sirolin

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól, mint hathatós szer:

tüdőbetegségeknél, légzőszervek hurutos bajainál ugymint idült bronchitis, számarhurut és különösen lábbadozóknál influenza után ajánlatik. Emeli az étvágyat és a testsulyt, eltávolítja a köhögést és köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. —

Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban üvegenként 4.— kor. é kapható. — Figyeljük, hogy minden üveg alantli cözéggel legyen ellátva.

F. Hoffmann-La Roche & Co vegyészeti gyár BASEL (Svájcz.)

Községi közgyűlés.

Községi képviselőtestületi rendes közgyűlés tartatik f. hó 5-én délelőtt 9 órakor a község háza tanácstermében, melynek tárgysorozatát alább adjuk:

1. Az árvtári ügyrend értelmében a községi árwapénztár s a községi árvaletét pénztár pénzfelhasználásának mely pénzügyi leendő elhelyezése tárgyábani intézkedés.

2. Csongrádvármegye alispánja által áttett 102098/904. sz. a. belügyminiszteri rendelet a központi választmány újraalakítása tárgyában.

3. Csongrádvármegye törvényhatósági bizottságának 418/904. sz. határozata az Aranyszigetnek gyümölcsössé leendő átalakítását tárgyzó 65/904. közgyűlési határozat feloldásáról.

4. Ugyanannak 429/904 sz. határozata a kofák és kereskedők által a heti s napi vásárokon megkezdhető vétel időpontjának meghatározását tárgyzó 123/904 sz. a. közgyűlési határozat megsemmisítéséről.

5. Ugyanannak 420/904. sz. határozata az iskolák államosításáról folyó szerződések kiegészítésül szolgáló nyilatkozat elfogadása tárgyában keltezett 91/904 sz. közgyűlési határozat jóváhagyásáról.

6. Ugyanannak 422/904. sz. határozata a népkertben létesítendő cukrászda elárúsító hely átengedését tárgyzó 237/904 sz. közgy. hat. jóváhagyásáról.

7. Ugyanannak 443/904. sz. határozata a Csongrád Sövényházi ármentesítő társalattal kötendő egyezség tárgyalás alá vételét kimondandó 2816/904. sz. közgyűlési határozatnak Szvoboda Ferenc felebbezése elutasítása mellett lett jóváhagyásáról.

8. A m. kir. belügyminiszter ur 110.904. sz. rendelete Csongrád községnek gyámhatósági jogkörrel leendő felruházása iránt előterjesztett kérelem nem teljesítéséről.

9. Előjárásági jelentés a folyó évi pénztárvizsgálatról.

10. Kaszaniczky Dénes nevében vezetett 30 korona pinca haszonbér hátralék tárgyábani intézkedés.

11. A tanítói földek után kirótt 80 korona 70 fillér községi pótladó törlesztés iránti intézkedés.

12. Pozsár Jánosné kérelme a községtől haszonbérbe birt földje bérletének az új bérlő nevére leendő átruházása iránt.

13. A fogyasztási hivatal jelentése a Magyar István nevében vezetett 31 kor 20 fillér fogyasztási adóhátralék törse leírásáról.

14. Ludrovai Tóth István községi képviselő önnálló indítványa a csongrádi járási csendőrség vezetésére egy tiszt kirende-

ről a praktikus emberek módjára beszéltek.

— En tizenöt pengőt keresek egy héten, te nyolcat; ez közel jár a száz pengőhöz. Jó lesz ha édesanyámat is felhozzuk, had éljen itt közöttünk . . . Így beszélt a Jancsi legény.

Erezte a leány, hogy az ő frigye csak egy üzleti szerződés lesz.

Egy este történt, a mikor Jancsi beteg anyjához utazott, hogy egy forgalmas utcában akarta Lujza keresztül szelni a nagy kocsis és emberáradatot. Egy száguldó fogat éppen abban a pillanatban rohant feléje, a mikor egy katona visszarántotta a leányt, de oly szerencsétlenül, hogy esésében kirántotta a balkarját. A leányt a katona nyomában elvezette a kórházba, a hol aztán mindennapi vendége lett Lujzának. Egy faluból valók voltak, soha nem ismerték egymást.

Segédjegyző volt a katona a szomszédos faluban és a szülei jó barátságban éltek valaha.

Jancsi csak írta a leveleket rendre. Odahaza rosszul megy az öreg anyja sora. Már a végét járja az öreg.

Lujza pedig az új igazi szerető oldalán hamar felépült. A katona megígérte, hogy nyomban a katonáskodás után haza vízi és csinál belőle tekintetes asszonyt.

Ugy is lett. Eljegyezték egymást. A Jancsi anyja szép csöndesen visszatért az anyaföldbe és a fia megint visszakért a

lése végett intézendő felterjesztésre vonatkozólag.

15. Önnálló indítvány a fogyasztási adó kezeléseért a községi előjárásági megbízott tagjai megjutalmazása iránt.

UJDONSÁGOK.

— A „szepőlötelen fogantatás“ dogmája 50 éves jubileuma. Nagyon ritka ünnepet ül a róm. kath. egyház december 8-án, a mikor is 50 éve lesz annak, hogy b. e. IX Pius pápa kimondotta a fenti dogmát. Ennek emlékét fényes ünnepek között ünnepli meg az egyház országszerte.

— Halálozás. Gulyás Ábel földbirtokos, hó 1-én elhalálozott. Ez alkalmából a gyászoló család a következő gyászjelentést adta ki: „Gulyás István mint fia és neje Szemerédi Francziska és gyermekeik: Mária, Péter, Francziska, István és János; Gulyás Ábel és neje Szegi Mária s gyermekük: István; Gulyás Mihály és neje Fekete Viktória; Gulyás Mária és férje Forgó G. József s gyermekeik: Erzsébet, Luczia, Rozália, Mariska és Magdika ugy a maguk, mint a még számos rokon nevében is fájdalomtelt szívvvel tudják a szerető apa, gyöngéd ipós és rokonnak Gulyás Ábelnek életének 69-ik évében, hosszas szenvedés, a haldoklók szenteségeinek ismételt felvétele után f. hó 1-én délelőtt 11 órakor történt elhunytát. Drága halottunk hült teteme f. hó 4-én délután 4 órakor fog a róm. kath. vallás szertartásai szerint örök nyugalomra helyezni. Az engesztelő szent miseáldozat f. hó 5-én fog a róm. kath. főtemplomban a Mindenhatóknak bemutatni. Csongrád, 1904 december hó 1. Áldás és béke poraira!“

— Tiltakozó népgyűlések. A 48-as Népkör kezdeményezése folytán tiltakozó népgyűlés tartatott az elmúlt vasárnap városunkban a Tisza István féle ismeretes házszabályrevíziós erőszaka ellen. A népgyűlés, melyen az országos függetlenségi párt kiküldötteiként Kállósi József és Okolicsányi Géza országgyűlési képviselők vettek részt, pontban d. u. 4 órakor vette kezdetét a Kossuth-téren. Mintegy 5000 főből álló polgárság sorakozott a szónoki emelvény körül, kik egyhangulag kiáltották ki a népgyűlés elnökeül Dr. Szarka Mihályt, jegyzőül pedig Rásonyi Papp Gedeont. A helyzetet a központi kiküldöttek ismertették a közönség általános tiltakozása és a

gyárba. A józan élete megmaradt, csak az fájt neki szörnyen, hogy nem tudta, hogy miért is dolgozik ő voltaképpen, minek is van ezen a világon.

Hetek hónapok multak. A katona polgári ruhájához és polgári foglalkozásához tért vissza. Kapott is jó állást fent a tót hegyek között. Lujzát már oltár elé kell vezetni. Ut a boldog óra.

Az esküvő egyszerű volt. Alig egyik-másik jött az atyafiság közül a messze városba. Bent is egyszerű volt a ceremónia a templomban. Szegény emberek, szegény lakodalom.

Valaki a kíváncsi gyermekek között kint a templom bejárájánál, egy sápadt munkás ember nagyon izgett-mozgott. A boldog pár már a kijárónál volt, már beülni akartak a kocsiba, a mikor dörrenés hallatszik és a menyasszony holtan esik a vőlegénye karjába. Egy másik dörrenés az első nyomán és a sápadt legény melléből szívettéppő hörgések közepette ömlik a párolgó vér. Csak azt lehetett még hallani Egyedül, egyedül, minek élni egyedeül . . .

szónokok gyakori élte tése még nagy tetszés mellett Dr. Szarka Mihály mely után a határozati javaslatot olvasta fel Rásonyi Papp Gedeon, mit a népgyűlés egyhangulag elfogadott. Ezután kigyultak a fáklyák és a polgárság tüntető körmenetre iudult; miközben a zenekar hazafias dalokat játszott. A fáklyás körmenet a függetlenségi 48-as népkör előtt állapodott meg, hol banket vott a központi kiküldöttek tiszteletére. Kunfélegyházán ugyanezen időben tartatott tiltakozó népgyűlés. Szentes független polgárai pedig f. hó 3-án tartották tiltakozó gyűlésüket, melyre több függetlenségi képviselő jönek központból.

— Vármegyei gyűlés. Mint értesülünk, a vármegyei törvényhatósági bizottsága, f. hó 8-án fogja tartani téli rendes közgyűlését. A meghívókat még nem láttuk s így kíváncsiak vagyunk vaj' lesz-e bizalmi nyilatkozat? Avagy ez kérdést sem szenved?

— Alispáni vizsgálat. Nagyban folynak a községnél a különféle hivatal vizsgálatok; míg a főszolgabíró az egyik hivatal ügykezelését vizsgálta a héten addig már a másik hivatalt az alispán tapogatta körül. Különösen az iskolabírságok mibenállása iránt érdeklődött az alispán.

— Vásár. Országos vásárunk, mely f. hó 3-án a jószágvásárral vette kezdetét, nem látszik meghozni a szokott forgalmat. A lábas jószág félék, tekintve a magas élelmi árakat olcsón keltek el: különösen a hizott sertések ára volt alacsony, melynek kilója az 1 koronát sem érte el. Az aprólékos, gyalog vásár mely 4-én tartatik iparosaink és kereskedőinkre nézve aligha hozza meg a szokott forgalmat.

— A rendőrségről. Szidjuk, szapultjuk rendőrségünket, hogy ebben, vagy abban az irányban nem fejtenek ki elég éberséget a rendnek őrei. Mi sem kívánunk rendőrségünknek elismerést és dicsőhimnusz zengeni; de mielőtt mulasztással vádoljuk őket, előbb kell, hogy biztos tudomást szerezzünk az őket terhelő mulasztás mibenállásáról. De ha rendőrségünk muladékosságról akarunk szólni, akkor ne a rendőrségről szóljunk, mert ilyen városunkban nem létezik, hanem küldönczökről, kézbesítőkről s egyéb szolgálatot teljesítő egyenruhás szolgákról beszéljünk, kiknek igaz ugyan kard disziti az oldalukat, de adóintőket kézbesítenek s egyéb küldöncz-szolgálatra vannak utasítva. Így a rendőrségi ténykedés náluk csak másodrendű hivatás. De ha tényleg mulasztásról lehetne is szó, akkor is ember telenség volna azt hánytorgatni, mert azt a józan ész kizárja, hogy az az ember, ki ebben a hidegidőben az egésznap utcán csatangol, kézbesít, éjjel ismét csak ott találjuk őt az utcán, becsülettel végezve szolgálatát. Ezt a józan ész mondom kizárja, mert egy rókáról két bört még az előjárásági sem húzhat le.

— A csongrád szentes-orosházi vasutvonal kiépítése befejezett tény. Az engedélyes és generál vállalkozó az országos hírnevű Geszter cég, már a kor a tavaszon megkezdte kiépítési munkálatokat. Célyszerű volna, ha a helybeli vállalkozóink alvállalatba vennék a vasuti munkálatokat, s így helybeli iparosok készíthetnék az ott szükségessé vált ipari munkálatokat.

— Kiskun majsza diszpolgára. Kiskunmajsza község kedden tartott gyűlésén nagy lelkesedés közt egyhangulag diszpolgára választotta Kossuth Ferenczet. A diszplgári oklevelet a jövő hóban nyújtják át Kossuth Ferencznek Budapesten.

— Lopás. Forgó László szőlőjéből 4 drb. nemes oltványa tűnt el a héten, Varga István és Tösmagi Márton hegyőrök addig nyomoztak míg 2-én a tettest Mucsi Pál személyében kiderítették. A fákat már a legszebben el is iltette Mucsi mostoha anyja szőlőjében, a hol nem csak a felismert 4 darab hanem több frissen iltetett fa is van, melyeknek bizonyára akadni fog még gazdája.

— Új levelező lapok. A postaigazgatóság a mostani levelezőlapok érvényben hagyásával új fajta levelező lapokat hozott

Teljesen ártalmatlan arcszépítő szer a „Kamilla krém.“ Hatása bámulatos. Ára 1 kor. Kapható kizárólag a készítőnél: BALKÁNYI LAJOS a „Megváltóhoz“ címzett gyógyszerárában Csongrádon.

forgalomba. ezen új levelezőlapok leginkább abban különböznek a régiektől. hogy a címzési oldal bal sarkán egy három szögletű üres hely van, hová a feladó saját címét írja s így ha bármily okból is a címzett nem található a feladó feltétlen vissza kapja lapját.

— **Egy önálló indítvány.** Szabados József községi képviselő egy önálló indítványt terjeszt elő a f. hó 5-én tartandó községi közgyűlésen, melyben a kormány-nak bizalmatlanságot kíván szavazni a ház-szabályrevízió kierős szakolásaért. Hisszük hogy a községi képviselő testületünk egyhangulag hozza meg eme határozatát. és 360 korona lakbérrel javadalmazott központi irnoki állásra ezennel pályázatot hirdet. A pályázati kérvények az 1883. évi f. t. c. 19. §-ában előírt képesítést igazoló erkölcsi és egyéb bizonyítványokkal felszerelten 1904. évi december hó 31. napjának d. u. 4 órájáig adandók be ezen alispáni hivatalhoz.

— **Központi irnok.** A vármegyei hivatalos lap az alábbi pályázati hirdetményt közli: Csongrádvármegye törv. hatóságánál megüresedett s az 1904. évi X. t. c. értelmében a XI. fizetési osztály 3-ik fokozatába való beosztás mellett 1400 korona fizetéssel.

— **A közelgő karácsonyi alkalomra,** minden kigondolható ajándéktárgyak gyermekek és felnőttek részére Szilber J. Antal főtéri könyvkereskedésében jutányos áron kaphatók. Oriási választék karácsonyi és újévi képes lapokban.

— **Állatsereglet.** A Kluczki féle állatsereglet, mely egy hónap óta városunkban időzik f. hó 5-én távozik el városunkból Szegedre. Városunkba így f. hó 4-én lehet utójára megtekinteni a vadállatokat sok szép példányának gyűjteményét.

Modern hirdetésiroda. Herold híreket és reklám ügyvivőség címmel Székely Sámuel, a jeles magyar hírlapíró Budapesten új hirdetés irodát alapított, melynek célja minden hirdetés és reklám szakban vágó ügyben megbízható, szakképzett tanácsadója lenni a hazai kereskedelemlnek és iparnak. Székely Sámuel csak nem régtört vi-sza Amerikából ahol másfél évig tanulmányozta a forgalomemelést legfontosabb eszközt a hirdetést. Azonkívül hozott magával rendkívül érdekes reklámgyűjteményt, melyet rendelkezésére bocsajt mindazoknak, akik nem pusztán kiséreteknek, avagy fényűzésnek, hanem gyümölcsöző befektetésnek tekintik a hirdetést. A modern szellemben működő Heroldiroda nem szorítkozik hirdetések egyszeri közvetítésével hanem az irodalom, művészet, gazdasági ismeretek, világtapasztalat bevonásával a hirdetések és propektusok megfogalmazásában és illusztrálásában, nagyobb reklámtervek kidolgozásában szellemi munkatársa kíván lenni a korral haladó nemzeti munkának és kereskedelemlnek. A Gyárparosok Országos Szövetsége és a kereskedelmi testületek körében máris nagy érdeklődés mutatkozik az új vállalat iránt, melynek pontos címe: Herold hirdetés és reklám ügyvivőség, VII. kerület. Kerepesi-ut 30. sz.

Szociális károk leginkább betegségnél mutatkoznak. Így pl. a vagyontalan tudóba-jos hosszabb időre nem hagyhatja foglalkozását, hogy üdülő helyen keressen gyógyulást. A chemikai tudománynak sikerült tudóbjok ellen egy hatalmas szert feltalálni. Ezen szer, a „Sirolin“, gyógyítja a tüdő bajt, a nélkül, hogy a beteg kénytelen volna rendes foglalkozását beszűntetni. Napi 3—4 teakanányi „Sirolin“ bevétele után a betegségi tünetek lassankint elmúlnak és emelkedik fokozatosan az étvágy.

Anyakönyvi bejegyzések.

november 27-től december 4-ig.

Születések: Kallai József, Gudricza Mária, Lektinczi Franczi, Kontra Erzsébet Mária, Lektinczi József, Sebestyén Lucza, Molnár István, Bagi Etelka, Bartali Tóth Julianna, Nagy István, Vincze András, Lakucska Mria, Gyuricza Ilona, Vajda András, Oláh Emma, Kacsur Erzsébet, Góg Zsófia Gál János, Bodor Mária Erzsébet,

Házasságkötések: Molnár Kálmán Lajos Pitrik Francziakával.

Halálozások: Hera István 55 éves tüdőgyümökör, Farkas Karolina 19 éves tüdőgyulladás, Blázsik László 1 hónapos görcsök, Tyukász János 15 hónapos tüdőhurát, Bódi Márton 70 éves aggkór, Makai Ferencz 15 napos görcsök, Sata Pal 12 napos valeszületett gyengség, Kókai Anna 4 hónapos

tüdőgyulladás, Német Julianna 77 éves agybénulás, Pusztai Veron 81 éves aggkór, Szőke Rozália 2 hónapos tüdőhurát, Maszlag János 63 éves agybénulás, Huszka Anna 78 éves arczrak, Illés Mátyás 71 éves aggkór, Kacziba Mária 8 napos görcsök, Géczy Ágnes 58 éves tüdőtagulás, Bori Francziska 21 hó tüdőgyulladás.

Közgazdaság.

Az istálló és a takarmány melegségének jelentősége télen.

Házi állatainkat részben már a természet védelmezi a tél hidege ellen; a baromfiak új tollazatot kapnak a négy lábuk szőre hosszabb és tömöttebb lesz, némely házi állatunk azonban melegebb vidékről kerülven hozzánk, a természet által kevesebb védelmet kap, részint az évszázadokra viszszaemelő ápolást és emberi védelmet annyira megszokta, hogy e nélkül a telet nem bírja ki, főleg ha az ember az állatot helyhez köti, hol magát védelmezni nem képes.

Az embernek ez okból, kötelessége mindent távol tartani, a mi állatainak egészségi állapotára hátrányos befolyást gyakorolhatva, mert csak akkor, ha az állat kellő ápolásban részesül, jól érzi magát, jutalmazza meg ápolóitkat mindenemü termékeikkel.

Igy azután érdemes foglalkozni a melegségnek az állati életre gyakorolt hatásával s az istálló és takarmány melegségének az állatra gyakorolt befolyásával.

Az állat saját melegének főforrása a tüdő melyben míg egyrésztől leszívatik a levegő oxigénje, másrészt tápláléknak a vérbe jutó anyagai és az oxigén a szénvegyületekkel találkozva, szénsavat képez, mely kileheltek, épen úgy mint midőn a kályháinkban levő tüzzel szénásvá égven, ez a kűrtör. kivezetetik, s az égés melléktermében a meleg. A szobának a melege rendszerint 14—16 R.; ilyen hőfoku a belélegzett levegő is, míg az emberi test hőfoka egészséges állapotban 37—38 C.; szerint. Az állat hőmérséke a testrészt szerint ingadozó. Például a végbélben mérve 38 a mellfalón 35, a cipónél mérve 28. A hideg egyes testrészek hőfokát jelentékenyen alászállíthatja. Általában a hőmérsék a törstől a végtagok felé eszikken, s a különbség az egyes részekben (lábvégek fül fark) 15 16-ra is rughat.

Ha az állatot hideg vízzel itatjuk, a gyomor tartalom sófoka 18—20-al is csökken, ez aonban fél óra múlva a hasüri eredeti hőfokra melegszik.

A munka fokozza a légvételek számát, érverést s így az által hőmérsékletét.

Az állati szervezet továbbá azon képességgel bír, hogy saját hőmérsékletét szabályozza. Ez két uton történhet: vagy a meleg képződés vagy a meleg kiadás szabályozása által.

A melegképződésre elsősorban befolyással bír az állat nagysága: mivel nagyobb az állat annál több meleget fejleszt, ez azonban nem emelkedik párhuzamosan az állat nagyságával, mert egy háromszor olyan nagy állat nem produkál annyi meleget, mint három külön állat, melyeknek összes súlya az egy állatával azonos. Három állat mindig több meleget fejleszt mert jóval több meleget sugároz ki a felületről. Ha péld. három golyát veszünk melynek átmérője egy aránylik egymáshoz, mint 1:2:3-hoz akkor azok felülete 1:4:9. ürtartalma pedig mint 1:8; 27, arányban áll. Mint hogy azonban a kisugárzás okozta hővesztesség az állatfelületével van arányban, világos hogy a kisebb állat sokkal több veszít mint a nagyobb, s ezt pótlandó, több meleget kell teremtenie, hőfokát a normállison tartsa. Ezt mutatják a direkre tett pontos kísérletek is.

A hőmérsék szabályozására kiváló befolyást gyakorol a takarmányozás. Már a

rágás munkája is hőfejlődéssel jár a legmassabb hőfejlődés körülbelül 6—9 órával az evés után mutatkozik és 24 óra múlva száll alá.

Ha mi az állatokat hideg istállóban hadjuk állani, akkor azok a kisugárzás folytán több meleget veszítenek. s miután testük normális melegét fentartani. iparkodnak a takarmányuk nagyobb részét a helyett, hogy azt zsir és hus alakjában, le-raknak elégetik szervezetükben, hogy ezáltal hőszükségletüket fedezzék ha a takarmány nem volna elegendő, akkor saját testüket égetik el és lesóványodnak.

Ebből azután megérthető, hogy miért már régen a gazda, hogy; meleg istálló fele takarmánnyal fölér, s belátható, hogy ha az istálló hideg, vagy ha az állatokat lovakat, ökröket, hideg szeles időben betakaratlanul hagyjuk állani, eltekintve a megbetegedés veszélyétől, takarmányt pazarlunk, vagy ha a takarmányszükség van kimerve, akkor amíg értékesebb állati hússal és zsirral fűtünk az állatoknak.

A melegvesztés a következőkre vezető vissza, állataink a takarmányt ritkán meleg állapotban ezt azután a test hőfokára kell fölmelegíteniök, ugyanez áll ivásra és a belélegzett levegőre nézve. Az összes kgr. súlyu ökörnek naponta mintegy 11 kgr takarmányra és husz liter ivóvízre van szüksége. Tegyük fel hogy, a külső levegő foka 15 C, akkor ezeket hogy a test hőmérsékére 38-ra melegitessenek, kilógramonkint 23 C,-ra kell melegíteni. Ugyanezt mondhatjuk a belélegzett levegőre is.

A többi meleg, illetve az egész hőtermelésnek mint egy 80% a bőrön kisugárzás által vesz el. A kisugárzás által való hővesztés azonban a külső levegő hőfokától függ azért, hideg helyen az állatokat legalább pokróczal kell letakarni.

Mindazáltal az állatokat a kellő időben való nyírása előnyös. A lovasságnál lett kísérletek szerint a nyírott lovak éllénkebek jobban esznek s így többet produkálnak, Belgiumban tettek hizó állatokkal kísérletet s ezek szerint 6 nyírott ökor az első két hónapban 23, a második két hónapban 14 kgr. mal mutatott nagyobb súlygyarapodást, mint az ugyanazon takarwányon tartott de nem nyírott állatok.

A kisugárzás és az elpárolgás által való hőszabályozást a bőr pórusai végzik: ha ezek izzadság, piszok stb. következtében eltömődnek, megsínyli az állat, hogy ez tehát a természet által előírt funkciót kellőképp végezhesse az állat bőrét tisztán kell tartanunk fűrésztés, mosás, vakarók, csutakok és kefék segítségével, mert az erre fordított munka nem cizfráság, de a szorosabb értelmében kifizetődik és azonkívül az állat egészségi állapotára is nagyon kedvező befolyást gyakorol.

NYILTTER.

E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget sem a szerkesztőség, sem a kiadóhivatal.

Tájékoztatásul.

Az Első Leánykihazasító Egylet m. sz. és annak igazgatósága rövid idő óta czéltáblául szolgál a leggyűlölködőbb és bosszuálló támadásoknak, melyek mindannyian hazugságoktól, ferdítésektől és torzítáztoktól csak úgy hemzsegnek.

Méltóságon alulnak tartjuk, hogy ezen támadásokra reagáljunk. Csak annyi szolgáljon tagjaink tájékoztatásul, hogy az Első Leánykihazasítási Egylet m. sz. kebelében semmi olyan nem történt, a mi nyugtalanságra okot szolgáltatna és hogy esen üzelmek tisztán egy rendezett hajszára vezethetők vissza.

Üzletmenetünk zavartalan folyásáról külfömben is látjuk, hogy érdekelt tagjaink, valamint általában a nagyközönség ily minősíthetetlen támadásokról a helyes ítéletet magának megalkotni tudja.

A sajtópert az egyedüli védelmi eszközt, mely ily esetben rendelkezésre áll, mind ezen támadások ellen, már is folyamatban tettük,

Budapest, 1904. november 30.

Az Első Leánykihazasító Egylet igazgatósága

Mindenkit érhet baleset!

Ne mulassza el senki, de különösen ne muasszák el a családfők magukat baleset ellen biztosítani. Az a csekély évi díj megnyugvást biztosít minden komolyan gondolkodó családapának. Legelőnyösebben köt baleset biztosítást a Nemzeti baleset biztosító-társaság, melynek óriási alap-tőkéje van. Felvilágosítások Szilber J. Antal könyvkereskedésében nyerhetők.

Eg jóházból való fiu

Tanulónak

telvétetik lapunk kiadóhivatalában.

Henneberg-selyem fehér és szí-

nesben méterje 60 kr.-tól 11 frt 35 kr.-ig blouse és ruhákra Vitel- és vámmentesen házhoz szállítva. Gazdag mintaválaszték kérelemre azonnal küldetik Henneberg G. selyemgyára Zürich.

Vertisztító-tea

Willheim Ferencz gyógyszerésztől. es. és kir. udv. szállító Neunkirchenben, Alsó-Ausztria.

Hogy kétségtelenül szükség volt egy jó és hatásos, vértisztító teára. azt bizonyítja egy ilyen szernek előállítására történt számtalan kísérlet Wilhelm Ferencz gyógyszerésznek szakismeretei alapján sikerült ilyen vértisztító teát a leghatásosabb alkotórészekből összeállítani: teájában nem kevesebb, mint 30 különböző alkotórész van, mely különös eljárással állítható elő.

Ezen tea hatásáról a csuznál és köszvénynél számos gyógyult köszönőlevele tanuskodik. Csak gróf Butschin-Streinfeld grófné, alezredesné köszönőlevelére utalunk.

Kapható Franz Wilhelm, gyógyszerész es. és kir. udv. szállító, Neunkirchen, Alsó-Ausztria, valamint a nevesebb gyógyszertárakban és drogueriákban.

Aradon főraktar: Földes Kelemen és Hajós Arpád gyógyszertáraiban.

Félix gyógyfürdő
Nagyvárad mellett

(Téli és nyári gyógyhely.)

Európa leggazdagabb természetes kénes hévviz forrás 49%. 17 millió liter napi mennyiség. Reuma, csuz és köszvény ellen, ivó- és fürdő gyógymód.

Téli idény ez évben bevezetve.

165 kényelmes lakószoba, ez évben ujonan berendezve. 70 holdas park és erdő. — Évi forgalma hét ezer állandó fürdő vendégnél több.

Nyáron naponta 16, télen 4 vonat közlekedés; állandó fürdő orvos; vasúti állomás, posta, távirada, telefon a fürdő telepen.

Prospektust kívánatra ingyen és bérmentve.

Penzió: Október 1., május 1. fürdés és teljes ellátás 18 forinttól feljebb hetenkint.

PÉNZ törlesztéses kölcsönöket nyújtok budapesti és külföldi elsőrangú pénzügyintézetektől a földbirtok és ingatlan 34 értékeig I. és II. helyre 15—65 évig terjedő időtartamra.

Személyhitelt! papoknak, katonatiszteknek, állami- és magánhivatalnokoknak, kereskedőknek és iparosoknak kezes és kezes nélkül 1—15 évig terjedő időre gyorsan és diszkrétan

— Bank és magánadósságok conventállása. —

LANG SAMU bankbizomány Budapest, Nagymező-utca 12.

A kölcsön nem záloglevelekben, hanem készpénzben lesz folyósítva. Értékpapírok és részvények a legmagasabb napi árfolyam mellett megvételnek.

(Válasz ...)

A „Kávé király”-hoz.

Aki nagyon jó zamatu s illatu kávé kedvel, az csakis „Király-kávé” vegyen, mely a legkiválóbb fajok vegyítéséből áll s egy még eddig nem létezett módszer szerint van pörköltve. Hosszas kísérletezés után sikerült ezt elérnünk s így minden kávéismerő ki egyszer megízleli, soha más kávé nem fog használni.

Ismeretes, hogy a kávé a legérzékenyebb zikk, melyből a finom zamatu s illatu azonnal elillan, valamint minden izl s szagot elvesz, miért is ezen kiváló kávé lemeződobozokba csomagoljuk s szállítjuk bármely postaiállomásra bérmentve, utánvétellel a következő árban.

1 kgros doboz	4 kor 80 fill.
2 „	9 „
4 „	17 „ 20 „

Ezen különleges pörkölt kávé kivül ajánljuk a következő nyers fajokat, szinte bérmentve, utánvétellel bármely postaiállomásra:

1 postacsomag, 5 kgr. legfin. Cuba kor.	13.50
1 „ „ „ „ Ceylon „	12. —
1 „ „ „ „ Jamakai „	11.20

BIRO és T. K. K.

A „Kávé király”-hoz.

Budapest, VI. ker., Teréz-körut 1/b.

A „Kávé király”-hoz

Nyavalyatörés!

Ki nyavalyatörés, göres és más ideges állapotba szenved, iratot ingyen és bérmentve kaphat a szab. Hattyu gyógyysz. által Majna Frankfurt.

Sok pénz!!

700 koronáig kereshetnek minden rangu egyének havonként, risiko nélkül mellékereset gyanánt.

Bővebbet A. B. 20 alatt Annoncen Bureau des „MERKUR” Stuttgart, Swabestern

Borjagyomrot

veszek készpénzfizetés mellett legmagasabb áron Leopold Sámuel bár- és szörmeáru kereskedés Teplitz-Schönan.

BRÁZAY FÉLE
SOSBORSZESZ

SOSBORSZESZ

NAGY ÜVEC ÁRA: 2 KORONA
KIS ÜVEC ÁRA: 1 KORONA
HASZNÁLATI UTASÍTÁS MINDEN ÜVECHEZ MELLEKELVÉ VAN!

Sok ezer ember egészsége!
logia megvédeni a leguább, szabadalmazott

„Japán” kloset-ülés.
Minden árnyékszékre alkalmazható.

Vizöblítés nélkül!
Teljesen szagtalan!
A legnagyobb tisztaság!
Nem fagyhat be!
Nem dugulhat be!
Léghezátmentes!

Étegapórási cikkek. Szobaklosettek.
Étegtoló kocsik.
Képes árjegyzék kívánatra ingyen.

Guttmann L. kloset-gyár
BUDAPEST, IV. Városház-utor, 2. szám
(Köszvény Lajos-utca sarkán.)

VILÁGHIRŰ!

a „Rekord” festészeti műintézet a kiválóan sikerült életnagyságu arc- képeiről, melyeket elismert művészek által készített, számos (kir. köz- jegyző által hitelesített) elismerő levél, a világ minden tájáról.

— Első rangu képek árai: —

Olaj- aquarel- és pastel festékekben fénykép után 48—cm. nagys. ára 28 kor
Legfinomabb kivitelü brom- Platin és krétarajz ára 5 kor

Részletes árjegyzék bérmentve.

Egy életnagyságu festményt készítünk mindenkinék teljesen ingyen, ha részünkre 5 rendelést szerez és azokat egyenként vagy egyszerre beküldi.

„REKORD”

festészeti műintézet, BUDAPEST, VII, Rottenbiller-utca 48.

Szenzációs a jándéka magyar olvasóközönségnek!

Az „Ország-Világ” huszonöt éves jubileuma.

Örömteljes büszkeséggel jelentjük olvasóinknak, hogy ez év karácsonyán az „Ország Világ” *negyedszázados* fenállását ünnepli. Huszonöt éve immár annak, hogy az „Ország-Világ” első száma megindult, hogy megkezdje diadalmas körutját a magyar olvasóközönség körében. Nem akarunk ez alkalommal kitérni arra, hogy milyen aspirácziók között indult meg ez az ujság és mint lón 25 év alatt a magyar kultúra jelentős faktorává. Bőségesen szól erről a remek

JUBILÁRIS ALMANACH,

mely a jubileum alkalmából ez év karácsonyán fog megjelenni és a mely még a *karácsonyi ünnepek előtt az összes előfizetőknek külön keresztkötésben ingyen és díjmentesen lesz megküldve.*

A „Jubiláris Almanach” nemcsak *tartalom, de külső kiállítás* tekintetében is méltán feltűnést fog kelteni.

A Jubiláris Almanach részére a szerkesztőkön, dr. Váradi Antalton és dr. Falk Zsigmondon kívül csaknem az *összes jeles írók, költők és zeneszerzők* adtak kéziratot.

Ezen diszes tartalom feleslegessé tesz minden dicsőreget. Egyetlen kötetben foglal helyet a magyar íróvilág minden disze, legkiválóbb poétáinkkal és zeneszerzőinkkel együtt. Külön kangsulyozzuk azonban a „Jubiláris Almanach” *piazar kiállítását.*

A Jubiláris Almanach *külső kiállítása* tekintetében el fog térni az eddigiektől. Alakja nagyobb és tetszetősebb, papírja erősebb eddigieknél, belső kiállítása pedig olyan diszes lesz, hogy az méltán *feltűnést fog kelteni* még nyomdai szakkörökben is.

Az Almanach 320 oldal terjedelmű lesz. Minden egyes oldalnak külön más és más *keretrajza van*, melyek 4—5 színben nyomódtak. Az első iv egyes oldalainak keretei még az asszír és ó-egyiptomi stílusban vannak megrajzolva, míg az utolsó iv keretei már a modern szecesszió stílusában vannak tartva. Közben pedig a szebbnél-szebb, tarkánál-tarkább oldalkeretek nyújtanak gyönyörűséget az olvasóknak. Az „Ország-Világ” szívesen adta e Jubiláris Almanachal tanujelét

áldozatkészségének előfizetőivel szemben, az *Almanach gyönyörű, nálunk még páratlanul álló kiviteleért* pedig a feltétlen dicsőreget és elismerés európai híru nyomdánkat, a Pesti könyvnyomda-részvénytársaságot és annak litografiai fosztályát illeti.

A színes keretrajzokon kívül az Almanach *illusztrációi* is feltűnést fognak kelteni. Hazai *festőművészeink és szobrászaink* színe-java bocsátotta legszebb alkotásainak egy-egy reprodukcióját az Almanach részére rendelkezésünkre. Hogy eziránt is már most tájékoztassuk olvasóinkat, felemlítjük azoknak a neveit a kiknek illusztrációit a Jubiláris Almanach tartalmazni fogja. Ezek:

S Z O B R Á S Z O K :

Füredi Richárd	Márkus Géza
Holló Barnabás	Radnai Béla
Horvay János	Róna József
Istók János	Szamalovszky Ödön
Ligeti Miklós	Telcs Ede
Lukácsi Lajos	Zala György

F E S T Ő K :

Barta Ernő	Kalmár Elza
Faragó József	Madarász Viktor
Glatz Oszkár	Márk Lajos
Jendrassik Jenő	Peske Géza
Helbig Ernő	Rubovits Márk
Kacziány Ödön	Ujváry Ignác

Az Almanach kiegészítő része lesz az a *bő fejezet, mely a magyar ipar és kereskedelem multját jelenét és jövőjét fogja* népszerűen megismertetni. Vezető cikkeket irtak ebbe a részbe Matlekovics Sándor és Sztérenyi József. Többi cikkeit is a legkiválóbb közgazdászaink irták. Érdekes érdemes munka lesz ez, mely bizonyára minden olvasó érdeklődésével fog találkozni.

Ez lenne tehát rövid ismertetése a készülő Jubiláris Almanachnak melyet még a karácsonyi ünnepek előtt fog az Ország-Világ *összes előfizetőinek* megküldeni.

A mint tehát látnivaló, az Ország-Világ jubiláris Almanachja a karácsonyi könyvpiacz *valóságos szenzációja* lesz. És ezt az Almanachot mindenki.

==== i n g y e n ====

kapja meg, a ki — bár csak negyedévre is négy koronával — az „Ország-Világ” előfizetői sorába lép.

Nem ajánlhatunk tehát jobbat és hasznosabbat e lap olvasóinak, minthogy fizessenek elő hazánk e legrégibb legelterjedtebb, legszebb és legértelmesebb heti lapjára, mely

a j á n d é k u l t ö b b e t a d,

mint a lapnak egész évi előfizetési ára.

Az „Ország-világ” előfizetési ára negyedévre 4 korona, félévre 8 korona, egész évre 16 korona s az előfizetési pénzek az Ország-Világ kiadóhivatala címére: Budapest, V., Hold-utca 7 sz. küldendők.

P É N Z !

Alulírott vállalat az ország legelőkelőbb és legnagyobb pénzintézeteinél levő összekötéseivel fogva azon kellemes helyzetben van, hogy a legelőnyösebb és legelőkelőbb kölcsönöket eszközli, úgy bárhol fekvő földbirtokra 10—50 évi törlesztésre 4—4½ % al valamint nagyobb és kisebb vidéki városokban levő épületekre 10—40 évi törlesztésre 4½—5½ % al. Részletes felvilágosítás és prospektus 40 fillér postabélyeg ellenében szolgálatik.

Igen előnyös feltételek mellett eszközöltetik személy hitel is katonatisztek, állami, megyei és városi tisztviselők részére. Részletes felvilágosítás szintén 50 fillér ellenében adatik.

Ugyan alulírt vállalat által köthető a kigondolható legelőnyösebb élet-biztosítás, azon bámulatra méltó feltétel mellett, hogy eléres esetén a biztosított tőkén kívül a tőkének szinte 500 %-át kitevő nyeresemény is kerül kifizetésre. — Ha pedig a biztosított fél 20 éven belül bármikor is elhalálozna, nemcsak az egész biztosított tőke lesz azonnal kifizetve, hanem az *összes befizetett díjak is visszatérítetnek.*

Közvetítetik továbbá ingatlanok vétele és eladása. A ki földbirtokot, házat, erdőt, vagy bányát venni vgy eladni szándékozik, küldje be a körülményes leírást, valamint 5 korona kezelési költséget, mely összeg ellenében az érdekelteknek ajánlatok tételnek.

Végül a világ legnagyobb gyáraival levő kedvező összeköttetésénél fogva a legújabb és legjobb mezőgazdasági eszközök és gépek vétele ajánlatik 1 kor. postabélyeg ellenében.

Ajánlatok a következő címre intézendők:

„PECUNIA” hitel-vállalat
Nagy-Szeben. (Fegyver-utca 27. szám.)

Nevegyen senki hangszert, míg

Reményi Mihály

műhangszerész cs. és kir. szabadalom tulajdonos, a Magyar Királyi Zene-Akadémia szállítója, 315 ábrával ellátott legújabb képes árjegyzéket át nem oivasta, mely ingyen és bérmentve küldetik

Budapestről, Király-utca 44/II

CS. és KIR. UDVARI SZÁLLITÓ.

FERNOLENDT

czipőfénymáz fekete és sárga czipők minden bőrminőséghez a legjobb fénymáz a világon és *fénycrem* világos czipőkhöz, a legszebb fényt adják és a bőrt *tartóssá* teszik. Elviselt foltos czipők sárga, vagy barna bőrből a *Ljosin* (diszfénymáz) által, mintha ujakká lennének.

Alapított 1832. Gyári raktár Budapest, V., Lipót-körut 24. Kapható mindenütt.
(Briefadressa Wien III/I.) für Wasche kaufen Sié nur Brunnenseife.